

Sztuczna inseminacja - higiena podczas zabiegu

Autor: dr hab. inż. Maciej Adamski

Data: 20 lipca 2019

Sztuczna inseminacja to zabieg, w trakcie którego bardzo ważna jest odpowiednia higiena. Jej brak przed zabiegiem może spowodować poważne problemy układu rozrodczego. Jakie dokładnie mogą być konsekwencje zaniedbań?

Sztuczna inseminacja – problem podczas przygotowań

W wielu oborach obserwuje się zabrudzenia kałem okolicy sromu podczas usuwania kału z prostrnicy krowy podczas przygotowań do zabiegu sztucznej inseminacji. Penetracja układu rozrodczego lub rozchylenie warg sromowych z uwidocznieniem przedsionka pochwy bez uprzedniego usunięcia kału z okolic szpary sromowej skutkować może mechanicznym wprowadzeniem do układu rozrodczego bakterii kałowych.

Konsekwencje zanieczyszczeń układu rozrodczego

Utrzymujące się stany zapalne przyczyniają się do m.in. wydłużenia okresu międzyciążowego. (Foto: AgroFoto.pl, d___b)

Na skutek takiego zanieczyszczenia może dochodzić do stanów zapalnych w **obrębie układu rozrodczego**, a w szczególności macicy. Utrzymujący się stan zapalny macicy (*endometritis*) wpływa negatywnie na procesy rozrodcze oraz funkcjonowanie narządów powiązanych z macicą (w szczególności jajników i jajowodów). *Endometritis* może skutkować **mechanicznymi uszkodzeniami macicy negatywnie wpływającymi na jej elastyczność oraz aktywność skurczową**. Obserwuje się również niepożądane zmiany ekspresji receptorów oksytocyny i prostaglandyn w endometrium i miometrium.

Utrzymujące się stany zapalne przyczyniają się w dodatku do wydłużenia okresu międzyciążowego, zwiększonej liczby zabiegów inseminacyjnych, braku rui i owulacji oraz zaburzenia procesu luteolizy. **Patogeny obecne w jajnikach i jajowodach powodują nieodwracalne zmiany w tych narządach**. Może dochodzić do powstawania torbieli jajnikowych, zaburzeń wydzielania hormonalnego, rui oraz owulacji.

Metabolity przemian drobnoustrojów patogennych, z uwagi na toksyczny charakter, obniżają ogólną zdrowotność krów. (Foto: AgroFoto.pl, PaweAftarczuk)

Należy mieć również na uwadze patogenne drobnoustroje, rozwijające się w macicy, które niekorzystnie wpływają na płód. **Dochodzić może do poronień, wad rozwojowych, a także zakażeń śródmaciczych**. U niezakażonych płodów może dojść do infekcji podczas przechodzenia przez zakażony kanał rodny. Z uwagi na brak odporności biernej u noworodka dochodzi do szybkich upadków tych cieląt (najczęściej w pierwszej dobie życia).

Jak uniknąć zanieczyszczeń?

Zanieczyszczenia układu rozrodczego bakteriami kałowymi są łatwe do uniknięcia poprzez utrzymanie higieny podczas zabiegu inseminacyjnego oraz badań weterynaryjnych układu rozrodczego. **Konieczne jest usunięcie masy kałowej z okolicy sromu (papierowym**

ręcznikiem/szmatką). Manipulacje w obrębie zewnętrznych i wewnętrznych narządów płciowych powinny być wykonywane w czystych, niezabrudzonych kałem rękawiczkach. Dodatkowo bardzo ważne jest utrzymanie higieny pistoletu inseminacyjnego.

Choroby wynikające z zanieczyszczenia bakteriami kałowymi

Istotny jest również negatywny wpływ infekcji bakteryjnych dróg rodnych na zdrowotność cieląt oraz odsetek upadków. (Foto: AgroFoto.pl, WitekRolnik)

Zanieczyszczenia bakteriami kałowymi oraz stany zapalne układu rozrodczego pośrednio oraz bezpośrednio wpływają ujemnie na:

- **procesy rozrodcze,**
- **długość okresu międzyciążowego i międzwyციeleniowego,**
- **sukcesywność zapłodnień**
- **oraz wydajność mleczną.**

Oddziaływanie to wymusza zwiększenie nakładów finansowych przeznaczanych na nasienie, obsługę inseminatora oraz opiekę weterynaryjną. Metabolity przemian **drobnoustrojów patogennych**, z uwagi na toksyczny charakter, obniżają ogólną zdrowotność krów.

Istotny jest również negatywny wpływ infekcji bakteryjnych dróg rodnych na zdrowotność cieląt oraz odsetek upadków. Wszystko to powoduje wzrost kosztów: **weterynaryjnych, odchowu, rozrodczych** oraz **spadek dochodów** po przez obniżenie wydajności mlecznej.

Zadbanie o odpowiednią higienę nie jest pracochłonne, a może pomóc w uniknięciu poważnych chorób krów, które mają zasadniczy wpływ na ich produktywność.